

Zadužitve s CO2 in CO

Čas trgatve, vretje mošta , žganjekuha

1. Vsekakor je treba najprej razlikovat vrste plinov in poznati njihove lastnosti. Pri vrenju mošta nastaja večja količina ogljikovega dioksida, (CO₂) ki zmanjša koncentracijo kisika v zraku, zato je takrat zadrževanje v neprezračeni vinskih kletah lahko zelo nevarno! Nevarnost zadužitve in smrti je velika.

Ob normalnih pogojih je ogljikov dioksid - CO₂ plin brez barve in brez vonja. Je rahlo kislega okusa, ki nastane zaradi raztapljanja ogljikovega dioksida v sluznici. Pri vdihavanju plina ne čutimo, zato nas lahko prehiti nezavest, preden spoznamo nevarnost. Je gostejši od zraka, zato se zadržuje v kletnih prostorih. Nastaja pri popolnem izgorevanju ob zadostnem dotoku kisika, pri celičnem dihanju in alkoholnem vrenju.

Povišano koncentracijo ogljikovega dioksida lahko preverimo s preprostim testom. V prostor namestimo gorečo svečo. Če ta hitro ugasne, takoj zapustimo prostor in ga dobro prezračimo (najmanj 10 minut, odvisno od velikosti prostora), tako da naredimo prepih.

2. Popolnoma nekaj drugega pa je kadar za termično obdelavo koristimo razna goriva kot so:

Plin butan-propan ali trda goriva. Zaradi različnih vzrokov lahko pride do slabega – nepopolnega izgorevanja in posledično do nastajanja nevarnega, strupenega in gorljivega ogljikovega monoksida. Nevarnost zastrupitve in smrti je velika.

Ogljikov monoksid - CO nastaja pri nepopolnem gorenju organskih snovi, tj. snovi, ki vsebujejo ogljik. To so fosilna goriva, kot bencin, zemeljski plin, kurilno olje, propan, premog, drva itd. Ob nezadostni količini kisika nastaja v pečeh na trda, tekoča in plinasta goriva, ki jih uporabljamo za kuhanje in ogrevanje prostorov. Je izjemno strupen plin, ki je še posebej nevaren zato, ker ga človek s svojimi čutili ne zazna niti pri zelo visokih koncentracijah. Je brez vonja, barve in okusa. Že zelo majhna količina ogljikovega oksida v zraku (0,4 vol %) je lahko smrtno nevarna. V blažjih oblikah zastrupitve se oseba le slabše počuti, ima glavobol, toži zaradi utrujenosti in nemoči. V hujših primerih pa se pojavljajo bruhanje, motnje vida, slabša koncentracija, težave s spominom, motnje zavesti (do kome) in srčnega ritma ter težave z dihanjem. Svetujem, da prostore, v katerih uporabljate grelna telesa, še posebej pozorno zračite, tako da večkrat na dan naredite prepih, predvsem pa tega opravila nikoli ne izvajajte sami.